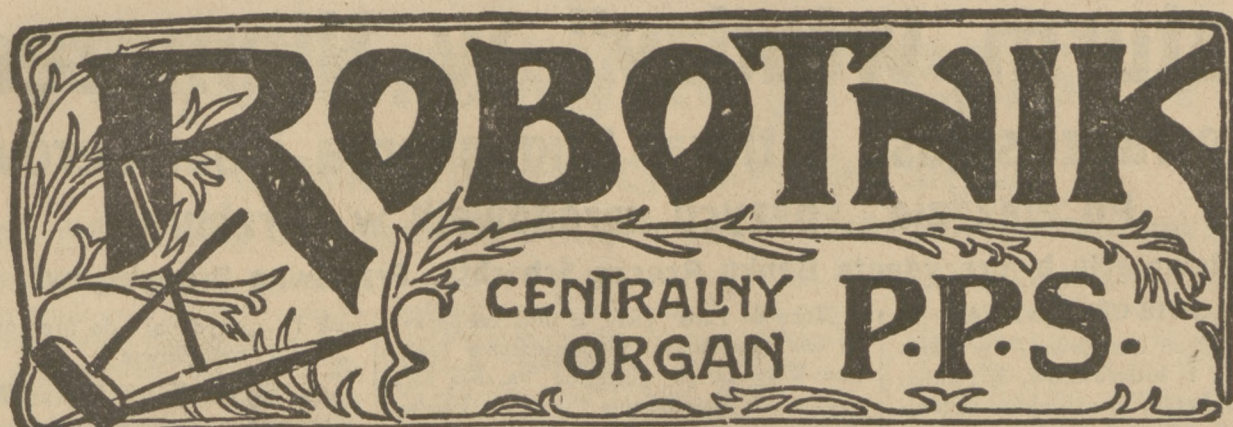

NIECH ZYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 12 do 2-1.

Opłata pocztowa ulszczona ryczałtem

NIECH ZYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 776-79.
DYREKCJA — tel. 720-13.
ADMINISTRACJA — tel. 313-80.
DRUKARNIA — tel. 773-43.

KONTO CZEKOWE w P. K. O 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

O RZETELNY STOSUNEK

Artykuły moje o „Najtrudniejszym okresie historii” wywołały pewien odźwięk w prasie; na jeden z rodzajów tego „odźwięku” chciałbym odpowiedzieć; myślę o uwagach pism konserwatywnych, w szczególności o uwagach krakowskiego „Czasu”.

Napisałem, że myśl socjalistyczna ma przed sobą ogromną jeszcze pracę, pracę nad zakończonym planem społeczno-gospodarczym przebudowy społeczeństwa kapitalistycznego na społeczeństwo socjalistyczne; chodzi o zakończony „plan okresu dziejowego”, nazywanego zazwyczaj „okresem przejściowym” od kapitalizmu wojennego do Socjalizmu. „Czas” wysnuł sąd wniosek, że... przynajmniej jakiegoś nieomal bankructwo myśli socjalistycznej. Nie sądzę, by taki stosunek do zagadnień mógł być uznany za stosunek rzetelny. Sama możliwość takiego właśnie postawienia sprawy wykazuje jasno, do jakiego stopnia umysłowość konserwatywnego polskiego „oderwała się”, mówiąc językiem p. Prystora, od umysłowości zachodnioeuropejskiej.

Warto więc powtórzyć raz jeszcze parę rzeczy... elementarnych.

1) Socjalizm — twierdziłem to już kiedyś — nie jest apteczka, do której Marks złożył przed kilkudziesięciami laty zbiór lekarstw, przewidzianych z góry na wszelkie okoliczności, na wszelkie dolegliwości gospodarcze, na wszelkie sytuacje; Marks pozostawił nam oręż wagi niezmierniej — metodę badań, która nas nie zawiodła nigdy, która pozwala ruchowo robotnicznemu orientować się i postępować świadomie w spletanym gąszczu rzeczywistości dzisiejszej; planu gospodarczego na „okres przejściowy” nikt na świecie nie potrafiłby przygotować zawczasu, dopóki ów okres się nie rozpoczął, dopóki nie zaczęły się ujawniać jego cechy charakterystyczne.

2) Myśl socjalistyczna jest myślą żywą, szukającą, pracującą bez przerwy, umiejącą oceniać doświadczenia i wyciągać z doświadczeń wnioski; nigdy nie „krzypłiśmy w doktrynie”; tak, jak, na przykład, pp. konserwatyści krakowscy, którzy — według świadectwa Leona Bilńskiego (II tom „Wspomnień i dokumentów”, str. 170 i nast.) jeszcze na wiosnę r. 1918, po słynnym pokoju brzeskim, „prowadzili rokowania” w Wiedniu o... „unję personalną” Polski z Austrią pod wspólnym berłem Habsburgów.

3) Kolosalne trudności przyzwykłego dzisiaj przez świat okresu historycznego — to fakt chyba bezsporny. Socjalizm wie, dokąd chce prowadzić narody i szuka drogi stosunkowo najłatwiejszej, by może trzeba będzie na jakimś odcinku zbroczyć w stronę, gdzieindziej cofnąć się na chwilę, tam czy ówziedzie obejść przeszkodę dookona tem, że umie on nazywać trudność maite mogą być i nawet różne w różnych krajach „stadja rozwoju”; i myśl socjalistyczna musi pracować nieustannie, musi pracować „jednym tchem”, wyrównywać ścieżki praktyki, otwierać stwierdzać błędy, nieuniknione przy jakiegokolwiek twórczości i często nie hać się nawet ryzykownych „eksperymentów”.

4) Siła Socjalizmu polega właśnie na tem, że umie on nazywać trudność — trudnością, a przeszkodę — przeszkodą. My możemy sobie pozwolić wobec klasy robotniczej na rzetelny stosunek do zagadnień. Nie jesteśmy skazani ani na „basowanie” urzędowemu optyimizmowi p. Prystora, ani na korne schyłanie czoła przed zmarszczonemi brwiami p. Pierackiego, ani na „godzenie” w naszych sumieniach Brześcia z... etyką chrześcijańską.

W zastosowaniu do Polski główne punkty naszego planu walki bezpo-

Jutro—Konferencja w sprawie prasy socjalistycznej O G. 6 PP. W LOKALU W. O. K. R. P. P. S. PRZY UL. DŁUGIEJ 19

Przypominamy, że w konferencji jutrzejszej wezmą udział:
1) członkowie W. O. K. R.,
2) przedstawiciele redakcji „Robotnika”,
3) przedstawiciele Dzielnic,
4) przedstawiciele Związków Zawodowych.
Sekretariat Rady Związków Zawodowych m. Warszawy powiadamia Zarządy Oddziałów, że są one obowiązane przysłać swych przedstawicieli na Konferencję.

Tragedja częstochowska przed Sądem Apelacyjnym

Sąd Apelacyjny rozpatrywał wczoraj, jako Sąd drugiej instancji, sprawę tragedji częstochowskiej, dokonanej w dn. 16 października, s. p. tow. J. Kostrzewski zastrzelił wtedy inspektora Kasy Chorych Furmańczyka i Komisarza Kasy Rejewskiego oraz zranił dr. G. eluchowskiego, poczym odebrał sobie życie albo też został zabity podczas wymiany strzałów

Policja uwięziła szereg osób z Organizacji Częstochowskiej PPS. Dwoch z pośród aresztowanych tow. tow. Zygm. Kaczyka i Miecz. Czemplińskiego Sąd Okręgowy skazał na 12 lat ciężkiego więzienia

CO P. JASTRZĘBSKI robił na Górnym Śląsku?

Przez sobotę i niedzielę „bawił” na Górnym Śląsku nowy wice-minister skarbu p. Jastrzębski. Prowadził on rokowania z przemysłowcami węglowymi w sprawie obecnej sytuacji eksportowej w związku ze zniżką funta.

„Polonia” katowicka donosi, że na konferencjach tych ustalono, iż należy użyć wszelkich środków, aby utrzymać eksport węgla polskiego na rynku skandynawskim.

Podobno... przemysłowcy, po rozmowach z p. Jastrzębskim, wysunęli postulaty: znacznej obniżki zarobków robotniczych, zniżki eksportowej taryfy kolejowej, oraz obniżki świadczeń socjalnych(!!).

Ciekawe tylko, czy i jakie obietnice pod tym względem dał przemysłowcom p. Jastrzębski.

Stany Zjednoczone wkraczają na widownię Dalekiego Wschodu

Depesze Rządu amerykańskiego do Rady Ligi Narodów

Sekretarz stanu do spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych wystosował do Ligi Narodów telegram, wzywający do użycia wszystkich środków, celem ZLOKALIZOWANIA konfliktu na Dalekim Wschodzie.

Liga Narodów, brzmi telegram Stimsona, może liczyć na poparcie Stanów Zjednoczonych, które jednak zastrzegają sobie możność interwenjowania bezpośredniego w konflikcie chińsko-japońskim.

AKCJA ODWETOWA JAPONCZYKÓW.

Do Szanghaju zawinał krążownik ja-

poński, który wysadził na ląd 300 marynarzy.

W ubiegłą niedzielę około 200 Japończyków urządziło w chińskiej dzielnicy Szanghaju demonstrację.

Zniszczono plakaty skierowane przeciwko Japończykom.

Dotychczas rozbijali okna sklepów chińskich, na których naklejone były plakaty przeciwjapońskie. Był to zorganizowany odwet przeciwko demonstracjom antyjapońskim Chińczyków.

Sekretarz stanu Stimson powołuje się w swej depeszy na pakt Kelloga,

średniej ze skutkami kryzysu gospodarczego zostały zawarte we wniosku Z. P. P. S., zgłoszonym w Sejmie dn. 1 października. Treść wniosku sprzawdzać łatwo do jednego punktu: cieżar kryzysu trzeba oprzeć na barkach klas najbogatszych, a nie najbiedniejszych. Tu leży całe sedno sprawy. Gdy

p. Prystor marzy o „oderwaniu się” od katastrofy światowej kapitalizmu poprzez brniecie coraz głębsze w prymitywne formy gospodarki kapitalistycznej, — wtedy mamy do czynienia z marzeniami nieziszczalnemi. „Oderwanie się” od katastrofy kapitalizmu, choćby częściowo tylko, wymaga przewyciężenia kapitalistycz-

zakazujący wojen, a podpisany zarówno przez Stany Zjednoczone, jak i przez Japonię oraz Chiny.

Jak wynika z tej depeszy teza japońska, skierowana przeciwko interwencji innych państw, a w szczególności Rady Ligi Narodów, do konfliktu japońsko-chińskiego, napotkała na zgola odmienny pogląd Stanów Zjednoczonych,

głównego „konkurenta” Japonii na Oceanie Spokojnym i na wybrzeżach Oceanu Spokojnego.

Rada Ligi Narodów zbiera się dzisiaj.

nych form produkcji i wymiany. Nikt bodaj nie wyobraża sobie, by takiego zadania mógł się podjąć obóz „sanacyjny”.

I dlatego bez likwidacji systemu „sanacyjnego” — nie wybrniemy w żaden sposób.

Mieczysław Niedziałkowski.

ROZPRAWA SĄDOWA O BICIE UWIEŻIONYCH

Prokurator przy Sądzie Okręgowym w Toruniu zgłosił akt oskarżenia przeciwko kilku urzędnikom policyjnym z

komisarzem Konarskim na czele o bicie więzionych po manifestacji Związku Obrony Praw i Wolności Ludu w dn. 14 września r. 1930.

Towarzysze nasi, których bito, zgłaszają jednocześnie powództwo cywilne.

Rozprawa odbędzie się wkrótce przed Sądem Okręgowym w Grudziądzu, dokąd została przekazana.

W swoim czasie Z. P. P. S. wniósł w tej sprawie interpelację; p. min. Składkowski zareczył w swej odpowiedzi, że bicia nie było; a p. woj. Lamot dziękował oficjalnie p. kom. Konarskiemu za „humanitarne uderowanie”.

Prokurator był, jak widać, innego zdania. Pobić okazali ślady „humanitarne uderowania” sędziemu śledczemu i prokuratorowi. Stąd powstał akt oskarżenia przeciwko winnym urzędnikom policyjnym.

OSWIADCZENIE

LIGI OBRONY PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA

W związku z wydaniem przez p. Ministra Sprawiedliwości nowego regulaminu więziennego, który zrównał więźniów politycznych z kryminalnymi Liga Obrony Praw Człowieka i Obywatela stwierdza:

1) że zasadnicze nieuznanie w nowym regulaminie więziennym kategorii więźniów politycznych pozbawia tych więźniów takich nawet drobnych przywilejów które dotychczas były im przyznane i łagodziły ich pobyt w więzieniu;

2) że przywileje te, wywalczone w państwach zaborczych dla więźniów politycznych owych czasów, były w Polsce Niepodległej uszanowane przez praktykę władz i uznane przez opinję publiczną;

3) że zapoznanie tak zwanego przestępstwa politycznego (ideowego) jest sprzeczne nietylko z poczuciem etycznym, lecz i z nowoczesnemi (wszędzie, prócz Rosji sowieckiej i Włoch faszystowskich, przyjętemi) pojęciami i przepisami prawa karnego;

4) że usprawiedliwanie tej zmiany — jak to usiłowano czynić w pewnych kołach społeczeństwa — tem tylko, że większość polskich więźniów politycznych wyznaje ideologję komunizmu lub separatyzmu narodowościowego, jest argumentem demagogicznym obliczonym na wątpliwę wartość efekty, a dalekim od tych pięknych tradycji, które panowały w Polsce w okresie Jej walk o Wolność.

DZISIEJSZE

POSIEDZENIE SEJMU

Sejm rozpocznie dzień swe obrady o g. 4 pp.; porządek dzienny obejmuje — między innymi — szereg nowych podatków, sprawę samorządu adwokackiego i sprawę prawa koalicyjki pracowników kolejowych.

O g. 1 pp. odbędzie się posiedzenie Prezydium Z. P. P. S.

Strajk w przemyśle jedwabniczym w Łodzi

(telefonem).

Wczoraj wybuchł strajk w przemyśle jedwabniczym w Łodzi.

Strajk objął

57 fabryk.

Strajkuje przeszło

4,000 robotników.

Strajkujący wysunęli żądania: unormowania stawek i zawarcia umowy zbiorowej.

GUMOWE OBUWIE NA JESIEŃ.

Bata

12.90

Fason 1085-25
Eleganckie obuwie deszczowe, całogumowe z zamknięciem zatraskowym.

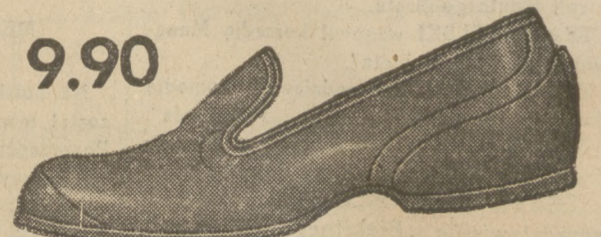
19.90

Fason 1885-05
W tych eleganckich, ciepłych śniegowcach, Wasze nóżki będą małe.

12.90

Fason 1865-01
Całogumowe śniegowce z ciepłą podszewką. Praktyczne i wygodne.

9.90

Fason 9817-61
Męskie kalosze na deszcz i ślasy. Damskie kalosze 8.90, dziecięce 6.90.**Rzeczy ciekawe i aktualne****ECHA STRASZLIWEJ KATASTROFY W GDYNI**

Naszemu czytelnikom znana już jest straszliwa katastrofa w Gdyni, która pociągnęła za sobą tyle ofiar.

W ciągu całej nocy trwały prace przy odkopywaniu pogrzebanych mieszkańców pod gruzami 4-piętrowego gmachu. Z drugiej strony, podpierano stemplami pozostałą część gmachu, która groziła zawaleniem się. Miejsce katastrofy przedstawia rumowisko murów, mebli i pościeli. W dalszym ciągu potwierdza się przekonanie że katastrofa spowodowana była bezpośrednio wybuchem gazu z którym w fatalnym dniu dokonywano próby. Okazuje się, jak twierdzą naoczni świadkowie, że gaz syczący ulatniał się już na kilka godzin przed katastrofą. Ponieważ do oświetlenia miał być użyty gaz ziemny, który jest prawie bezbarwny i bez zapachu, przechodnie oraz mieszkańcy domu, mimo pochodzącego z piwnicy syku, nie podejrzewali groźnego niebezpieczeństwa. W każdym bądź razie katastrofa nie przybrałaby tak ogromnych rozmiarów, gdy

by nie karygodne niedbalstwo przy budowie gmachu a zwłaszcza fundamentów.

Onegdaj przybyła samolotem z Warszawy do Gdyni komisja delegowana przez ministra Pracy i Opieki Społecznej, celem zbadania sprawy katastrofy wybuchu w domu ZUPU. Po dokonaniu oględzin miejsca katastrofy i ustaleniu jej rozmiarów oraz wstępnym badaniu ewentualnych przyczyn komisja w porozumieniu z komisarzem rządu oraz komisarzem i dyrektorem ZUPU, przedsięwzięła szereg środków dla „zlikwidowania” skutków katastrofy.

Gruzy są w dalszym ciągu rozkopywane. Traktory przy pomocy specjalnie zaczepionych lin żelaznych rozwalają części domu, aby umożliwić odgrzebywanie poległych pod gruzami.

Roboty trwać będą do czasu wydobywania ostatniej ofiary. Przypuszczalnie pod gruzami znajduje się jeszcze 5 osób. Nasze zdjęcie przedstawia fragment zniszczonego gmachu.

STO MILJONOW**ZNALEZIONO W PODZIEMIACH**

W podziemiach opactwa Herain odkryto, opierając się na wskazówkach historycznych z X stulecia, skarbiec wypełniony złotem. Zawartość skarbcia oceniana jest na sumę 100 milj. franków. Obecnie powstał spór o podział złota. Prawdopodobnie część skarbu otrzymają chłopcy belgijscy, na których gruntach skarbiec został odkopany, bowiem podziemia ciągnęły się z opactwa Herain, aż do Cysoing drugą zaś, osoby, które znalazły skarby.

**„SMUTNY BRAT”
W „SENACIE SZALEŃCÓW”**

Zespół Ateneum gra obecnie niezwykle ciekawą sztukę J. Korczaka p. t. „Senat Szaleńców” która zarówno przez prasę, jak i publiczność przyjęta została z ogromnym uznaniem. Sztuka porusza szereg aktualnych zagadnień o charakterze społecznym i ogólnie - ludzkim. Wrażenie artystyczne tej sztuki potęguje znakomita gra Stefana Jaracza, który w roli Smutnego Brata tworzy wielką kreację.

PROF. ILEŚĆ W WARSZAWIE

W Warszawie bawi obecnie prof. zagrzebski Ilesć.

KRWAWY ROZRUCHY FLAMANDZKIE W BELGII

W Belgii wydarzyły się ostatnio krwawe rozruchy flamandzkie. W niektórych miejscowościach doszło do zajść z poli-

cją. Nasze zdjęcie przedstawia aresztowanie demonstrantów przez policję.

**PO RAZ PIERWSZY NA SZCZycIE WULKANU
SANGAI****STANĘŁA NOGA LUDZKA**

Ekspedycja amerykańska do Ekwadoru, pod przewodnictwem Roberta, T. Moore'a, zoologa kalifornijskiego Instytutu Technologicznego, dotarła na szczyt wulkanu Sangai, na wysokości 17.500 stóp. Jeszcze przed 5 laty znany badacz angielski George Dyott musiał zawrócić z drogi, chociaż znajdował się od szczytu wulkanu zaledwie o 1000 stóp. Od tego właśnie miejsca drogę przecinają szerokie i głębokie szczeliny. Dyott wyraził się wówczas, że na szczyt Sangai nie dostanie się nigdy człowiek, chociażby najsmielszy. To powiedzenie wystarczyło dla amerykańców, by na-

tychmiast rozpocząć próbę wdarcia się na szczyt wulkanu. Gdy Dyott próbował wdrzeć się a szczyt po stronie południowej, Moore wybrał stronę północną. Aż do linii śnieżnej ekspedycji towarzyszyło dwóch Indian, ale od tego miejsca i oni zawahali się. Ekspedycja poszła wyżej i dopiero na drugi dzień popołudniu dosięgnęła szczytu wulkanu. Krater jego sfilmowano. Wulkan nie przejawia zbyt wielkiej działalności. Od czasu do czasu tylko odczuwa się lekkie wstrząśnienia. Po dokonaniu pomiarów ekspedycja zesłała w dół i szczęśliwie wróciła do Riobamba.

ŻAGŁÓWKĄ PRZEZ OCEAN ATLANTYCKI

Przebywający w Ameryce hiszpański profesor Blanco przepłynął w łodzi żaglowej wraz z żoną i córeczką w przeciągu 59 dni Ocean Atlantycki, celem odwiedzenia rodzinnego miasta Barcelony.

Rodzina zatrzymała się w ciągu podróży tylko na Azorach i Metilli (Maroko) celem uzupełnienia żywności.

U kresu podróży, podczas lądowania, powitały śmiałych żeglarzy wielotysięczne tłumy.

KRAKATAU WCIAŻ ZIEJE OGNIEM I LAWĄ

Słynny wulkan Krakatau wznowił ostatnio swą działalność niszczycielską.

Od dłuższego czasu z krateru wydobywają się płomienie dym i lawa.

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnośnieniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnośnienia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. **CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. **Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie.** Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.